

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.II.20.383/2022/4.

A felperes:

(felperes neve) ((lakcím).)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Pokorny Róbert ügyvéd (ügyvéd címe.)

Az alperes:

(alperes neve) ((lakcíme).)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Horváth Róbert ügyvéd (cím.)

A per tárgya:

öröklési igény érvényesítése

Az elsőfokú bíróság neve és a megfellebbezett határozatának a száma:

Kecskeméti Törvényszék 4.P.20.834/2021/36.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés száma:

Felperes, 4.P.20.834/2021/37.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

- [1] A felperes az alperes és a néhai (örökhagyó neve) (a továbbiakban: örökhagyó) gyermeke.
- [2] Az alperes és az örökhagyó 1975. május 17. napjától az örökhagyó (halál dátuma) napján bekövetkezett haláláig házasságban éltek.
- [3] Az örökhagyó 2013. október 18. napján közjegyzői okiratba foglalt végrendeletet tett.
- [4] A végrendeletében rögzítette, hogy házastársa, az alperes kereső foglalkozásként 1994. december 16. napja óta egyéni vállalkozást működtet, 2002. évtől kezdődően családi gazdaság formájában végzi a tevékenységet, amelynek egyetlen további tagja jelen per felperese. Nyilatkozott arról, hogy a vállalkozási tevékenységet mint keresőtevékenységet a házastársa a házastársi élet- és vagyonközösség fennállása alatt folytatta, így ezen vállalkozási tevékenység eredménye, vagyis meglévő vagyonuk házastársával osztatlan közös tulajdonát képezi.
- [5] Meghatározta a végintézkedéssel érintett vagyon körét, három csoportba bontva. Elsőként a házastársa (alperes) által működtetett egyéni vállalkozás (családi gazdaság) vagyonát jelölje meg, „amely vagyonba tartozik a vállalkozási tevékenység céljait szolgáló valamennyi, akár a vállalkozás könyveiben (mérlegtételekben), akár természetes személyként házastársa tulajdonában álló magánvagyonát képező ingatlan –, így külterületi tanyák, gazdasági épületek, illetve valamennyi felülepítmény (istállók, műhelyek, iroda, lakóépületek), földterület – ingóság, így gép, berendezés, állatállomány, árukészlet, kint levő követelés, vagyis eszközök (aktívák), továbbá források (passzívák), tehát minden, amely a vállalkozási tevékenység gyakorlásához szükséges”. Ezen a vagyonon túl a végrendeletben nevesített három keletkező ingatlant, továbbá az (X) Bank Zrt.-nél vezetett (...) számú bankszámlán elhelyezett tőkeösszeget és járulékait. Akként rendelkezett, hogy az „egyéni vállalkozásból mint keresőtevékenységből keletkezett, és az egyéni vállalkozást bármilyen módon szolgáló, annak gyakorlásához szükséges valamennyi vagyontárgy, ingó-, ingatlan dolog, vagyoni értékű jog, vagyoni értékű követelés és vagyoni tárgyú tartozás, vagy más kötelezettség, illetve a vagyontárgyak azon része, amelyekről mint közszerző házastárs tulajdonosként rendelkezni tud, azt a fia, a felperes pedig a haszonélvezeti jogot örökölje”.
- [6] Az ingatlanok örökösévé egymás között egyenlő arányban a felperest és másik gyermekét, (gyermek neve)t jelölte. A bankszámlán elhelyezett megtakarítást ajándékozás jogcímén a lányának juttatta. Meghagyással terhelte a felperest a lányának teljesítendő megjelölt pénzösszeg megfizetésére.
- [7] Megjelölte végintézkedésének indokát. E szerint végrendeleti rendelkezésének indoka elsősorban az, hogy halála után az egyéni vállalkozás tevékenységét lehetőség szerint családi gazdaság formájában, az e tevékenységben már 10 éve résztvevő felperes végezze, illetve működtesse azt. Mindezen túl az, hogy lányát már életében és a végrendeletben is juttatásban részesítette. Rögzítette a lányának nyújtott korábbi juttatások körét.
- [8] Az alperes 2013. október 18. napján szintén közjegyzői okiratba foglalt végrendeletet tett, amely az egyéni vállalkozás, illetve családi gazdaság vagyonát érintően az örökhagyóéval megegyező végintézkedést tartalmaz. Az egyéni vállalkozás bármilyen módon szolgáló annak gyakorlásához szükséges vagyontárgy örökösévé a felperest, haszonélvezőjévé a házastársát, a perbeli örökhagyót nevezte.
- [9] Ugyanezen dátummal kelt szerződésben (gyermek neve) lemondott az örökhagyó után a részére törvényes öröklés végrendeleti juttatás és kötelesrész címén járó öröklésről, a neki nyújtott juttatásokra is tekintettel.
- [10] Az örökhagyó (halál dátuma) napján elhalálozott.

[11] Az eljáró közjegyző 2019. szeptember 17-én az (...) számú végzésében a hagyatékot átadta.

[12] A felperes 2020. július 10. napján kelt kérelmére (..) szám alatt póthagyatéki eljárás indult, amelynek eredményeként 2021. április 23-án az eljáró közjegyző a póthagyatékátadó végzésben rendelkezett 229 db vagyontárgy végrendeleti öröklés jogcímén történő átadásáról a felperesnek azzal, hogy a túlélő házastársnak, az alperesnek a végrendelet alapján a vagyontárgyak felett haszonélvezeti joga van.

[13] Mellőzte az alperes nevén az (X) Bank Nyrt.-nél vezetett (.....), (.....) számú vállalkozói és a (.....), (.....), (.....) számú lakossági bankszámlák egyenlegének hagyatékként történő átadását, mert az alperes vitatta, hogy azok házastársi közszerzés jogcímén az örökhagyóval közös tulajdont képeznek, a felperes pedig állította, hogy a számlákon elhelyezett pénzösszeg a házastársi vagyontársasághoz tartozik, és erre a végrendelet nem terjed ki, így a pénzösszegre a törvényes öröklés szabályai vonatkoznak.

A kereset és az ellenkérelem

[14] A felperes keresetében kérte, a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes mint egyéni vállalkozó (X) Bank Nyrt.-nél vezetett (.....) vállalkozói pénzforgalmi számlája, a (.....) számú vállalkozói összevont értékpapír- és ügyfélszámlája (halál dátuma)-i, összesen 20.991.554 Ft egyenlegének a fele, azaz 10.495.777 Ft házastársi vagyontársaság jogcímén az örökhagyó tulajdonát képezte. Kérte annak megállapítását is, hogy a pénzösszeg az örökhagyó hagyatékát képezi, ezért ezen összeg tulajdonjoga végrendeleti öröklés jogcímén az alperes holtig tartó haszonélvezeti joggal terhelt megilleti.

[15] Kérte annak megállapítását, hogy az alperes (X) Bank Nyrt.-nél vezetett (.....) számú lakossági bankszámlájának, a (.....) szám alatti lakossági összevont értékpapír- és ügyfélszámlája, valamint a (.....) szám alatti lakossági összevont értékpapír- és ügyfélszámlája (halál dátuma)-i, összesen 71.566.486 Ft egyenlegének a fele, azaz 35.783.243 Ft házastársi vagyontársaság jogcímén az örökhagyó hagyatékát képezi, amelyből törvényes öröklés jogcímén őt 23.855.522 Ft, az alperest 11.927.761 Ft illeti meg. Kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest törvényes örökrésze, azaz 23.855.522 Ft 15 napon belül történő megfizetésére. E bankszámlához kapcsolódó másodlagos kereseti kérelme szerint annak megállapítását kérte, a bankszámlák egyenlegének hagyatékhoz tartozó fele összege végrendeleti öröklés jogcímén őt illeti meg az alperes holtig tartó haszonélvezeti jogával terhelt. Kérte az alperes perköltségben való marasztalását.

[16] Érvelése szerint az alperes és az örökhagyó végrendeleteiből kétséget kizáróan megállapítható, hogy valamennyi, az alperes nevén nyilvántartott vagyontárgy fele házastársi vagyontársaság jogcímén a néhai tulajdonát képezte. A végrendeletből kitűnően a vállalkozáshoz kapcsolódó valamennyi vagyonelemet, így az alperes nevén lévő vállalkozói számla egyenlegét ő örökl, ezen vagyonelemek az alperes holtig tartó haszonélvezeti jogot örökl.

[17] Hangsúlyozta, a végrendelet nem tért ki azon vagyonelemek öröklésére, amelyek nem a vállalkozás célját szolgálják. Ebből következően ezek vonatkozásában a törvényes öröklés rendje az irányadó. A házastársi vagyontársaság jogcímén örökhagyót megillető rész, azaz a bankszámlaegyenleg fele része olyan hagyaték, amelyre a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (a továbbiakban: Ptk.) törvényes öröklés szabályait kell alkalmazni, a Ptk. 7:58. § (1) bekezdés b) pontja alapján őt egy gyermekrész illeti meg. Miután testvére az öröklésről lemondott, a Ptk. 7:8. § (2) bekezdés második mondata alapján az öröklésből

kiesett testvére részét is ő mint leszármazó öröklő, azaz az örökrésze a kiesett testvérere eső örökrésszel megemelkedik.

[18] Marasztalási igényét a hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. tv. (a továbbiakban: Hetv. 81.§ (1) bekezdésére alapította, hangsúlyozva, a Hetv. 89. §-ának utaló szabálya folytán a bíróság jogosult valamennyi igényt elbírálni, akár a hagyatékot is átadni.

[19] Az alperes ellenkérelmében elismerte, hogy valamennyi érintett bankszámla örökhagyó halálakor egyenlege házastársi közös vagyon, így az fele részben az örökhagyó hagyatékát képezi. Elismerte azt is, hogy az (X) Bank Nyrt.-nél vezetett vállalkozói pénzforgalmi bankszámlájának és vállalkozói összevont értékpapírszámlája egyenlegének fele összege végrendeleti öröklés jogcímén a felperest, annak haszonélvezeti joga őt illeti meg. A lakossági számla egyenlege vonatkozásában előadta, ez az összeg is a vállalkozásból és az ahhoz kapcsolódó egyéb tevékenységből származott. A vállalkozás likviditásának biztosítása és a pénzüsszeg kamatoztatása érdekében szükséges és indokolt, hogy a vállalkozás számlájáról a lakossági folyószámlára kerüljön a pénz. Ezért arra is vonatkozik a végrendelet, és a lakossági számlával kapcsolatos másodlagos kereseti kérelmet elismerte.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[20] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes (X) Bank Nyrt. (.....) vállalkozói folyószámlája, és a (.....) értékpapírszámlája (halál dátuma)-i egyenlegének, 20.991.554 Ft-nak a fele, azaz 10.495.777 Ft, valamint az alperes (X) Bank Nyrt.-nél vezetett (.....) számú HUF fizetési számlája, valamint a (.....) értékpapírszámlája és a (.....) értékpapírszámlája (halál dátuma)-i egyenlegének, 71.566.486 Ft-nak a fele, azaz 35.783.243 Ft (örökhagyó neve) tulajdonát képezte házastársi vagyontöredék jogcímén, melynek végrendeleti örököse a felperes, az alperes haszonélvezeti jogával terhelt. Az ezt meghaladó keresetet elutasította és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 850.000 Ft részperköltséget.

[21] Megállapította, a jogvita eldöntése érdekében szükséges volt az örökhagyó végrendeletének az értelmezése. Rámutatott, az ítélkezési gyakorlat szerint a végrendeletet a favor testamenti elvének érvényre juttatásával kell értelmezni. A végrendelet egyértelműen utalt arra, hogy az örökhagyó az egyéni vállalkozás, illetve 2002-től működő családi gazdaság vagyonáról kívánt rendelkezni akként, hogy a vállalkozási tevékenység gyakorlásához szükséges vagyont kivonja a törvényes öröklés szabályai alól. Megfogalmazása szerint a végrendelettel érintett vagyon köre az egyéni vállalkozást bármilyen módon szolgáló, annak gyakorlásához szükséges valamennyi vagyontárgy. A perben azt kellett a bíróságnak vizsgálnia, hogy a per tárgyát képező bankszámlákon lévő pénzeszközök a vállalkozásból mint keresőtevékenységből keletkeztek-e, illetve az egyéni vállalkozás gyakorlásához szükséges vagyontárgyak-e. Megállapította, az egyéni vállalkozás, családi gazdaság jellemző sajátossága, hogy a készpénz, így a bankszámlán kezelt összeg is szolgálhatja az egyéni vállalkozás eredményességét, szükséges lehet annak gyakorlásához. A perben tanúként meghallgatott, a vállalkozás könyvelését végző (tanú neve) vallomásaiban elmondta, vállalkozói bankszámlanyitási kötelezettsége a vállalkozónak akkor van, ha áfa köteles. A vállalkozó a bankszámlán lévő pénzt szabadon mozgatja. Utalt arra, a tanú valószínűsítette, hogy a vállalkozás indulásánál az alperes mint egyéni vállalkozó a banki számlájáról tett át pénzt a vállalkozói számlájára. A vállalkozói és a magánszámla között szabad pénzmozgás lehetősége fennállt. A tanúvallomást értékelve valónak fogadta el, hogy a vállalkozás működését szolgálta a lakossági számla is. A bank által megküldött, a számlák közötti pénzmozgásra vonatkozó adatokból megállapította, a ... (.....) számlavégű lakossági bankszámla esetében az örökhagyó halálát megelőző öt évben összesen négy alkalommal

történt utalás a vállalkozói számlára, amely adatot egybevetve a tanúvallomással arra a következtetésre jutott, hogy az egyéni vállalkozás (családi gazdaság) esetén a lakossági és a vállalkozói számlán kezelt pénzeszközök nem különülnek el oly módon, hogy arra lehetne következtetni, hogy a vállalkozás működését bármilyen módon elősegítő pénzeszköz kizárólag a vállalkozói folyó- és értékpapírszámlához köthető. Az örökhagyót az a cél vezette a végintézkedéskor, hogy az alperes által működtetett egyéni vállalkozás likviditását megőrizze, vagyis az eszközök, továbbá a források, azaz minden amely a vállalkozási tevékenység gyakorlásához szükséges, rendelkezésre álljon.

[22] Ezt erősíti az a körülmény, hogy az örökhagyó a végrendeletében a külön nevesített az (X) Bank Nyrt.-nél vezetett bankszámlán elhelyezett pénzüsszegekről és járulékaikról, a két kelebíai ingatlanról, és az egyéni vállalkozás vagyónáról elkülönítetten rendelkezett. Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy valamennyi a per tárgyává tett hagyaték öröklésére az örökhagyó végrendelete alapján kerülhet sor azzal, hogy a hagyaték átadásáról a közjegyző a hagyatéki eljárásban intézkedik.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[23] A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával kérte annak megállapítását, hogy az alperes (X) Bank Nyrt.-nél vezetett (.....) számú lakossági bankszámláján a (.....) szám alatti lakossági összevont értékpapír- és ügyfélszámláján, valamint a (.....) szám alatti lakossági összevont értékpapír- és ügyfélszámláján lévő egyenlegének az örökhagyót házastársi vagyónközösség jogcímén megillető és ezáltal hagyatékát képező 35.783.243 Ft-ból törvényes öröklés jogcímén őt 23.855.522 Ft, az alperest 11.927.761 Ft illeti meg. Kérte az alperes első- és másodfokú perköltségben való marasztalását.

[24] Hangsúlyozta, az alperes a póthagyatéki eljárásban vitatta, hogy a nevében lévő bankszámlák egyenlegeinek fele az örökhagyó tulajdonát képezte házastársi vagyónközösség jogcímén. Erre tekintettel a közjegyző azt mint hagyatékot átadni nem tudta, ezért nem kellett állást foglalnia abban a kérdésben, hogy ezen összegeket a törvényes vagy a végrendeleti öröklés szabályai szerint kell átadni. Ebből következően az alperes a perre okot adott.

[25] Az alperes csak az ellenkérelmében ismerte el valamennyi keresettel érintett bankszámla vonatkozásában, hogy ezek egyenlegeinek fele a házastársi vagyónközösség jogcímén az örökhagyó tulajdonát képezték, ezáltal a hagyatékhoz tartoznak. Az elsőfokú bíróság megalapozottan foglalt állást úgy, hogy az alperes vállalkozói pénzforgalmi számlájának, valamint a vállalkozói összevont értékpapír- és ügyfélszámlájának hagyaték tárgyát képező részére a végrendeleti öröklés az irányadó. A perben az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a vitatott lakossági számlákon lévő pénzeszközök a vállalkozás célját szolgálták. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat helytelenül, okszerűtlenül és iratellenesen értékelve állapította meg, hogy a lakossági számlákon az örökhagyó halálának időpontjában lévő hagyatékot képező rész a vállalkozást szolgáló, a vállalkozás gyakorlásához szükséges vagyontárgynak minősül. Az ügyel és a beszerzett banki iratokkal kapcsolatos álláspontját a 2022. június 15-i beadványában részletezte, azt változatlanul fenntartja. Azt elfogadja, hogy a lakossági számlákon lévő pénzek zömében az egyéni vállalkozásból mint keresőtevékenységből keletkeztek. A végrendelet azonban ezt meghaladó, az előbbivel együttesen értékelendő feltételt követel meg, mégpedig azt, hogy a vagyón az egyéni vállalkozást bármilyen módon szolgálja, annak gyakorlásához szükséges legyen. Ez csak akkor állapítható meg, ha a bizonyíthatóan a lakossági számlákról átutalás történik a vállalkozás számlájára, azaz valamilyen módon a lakossági számlákon lévő pénz folyamatosan visszaáramlik a vállalkozói számlákra, vagy bizonyíthatóan a lakossági számlán

lévő pénzösszeg kivételét követően annak felhasználásával történik valamilyen, az egyéni vállalkozást bármilyen módon szolgáló, annak gyakorlásához szükséges vagyontárgy megvásárlása. Az alperes ezek egyikét sem tudta bizonyítani. Ennek alátámasztására a könyvelő tanúvallomása nem alkalmas. Kiemelte, a könyvelő 1997. óta az alperesnek dolgozik, ami kétséges teszi vallomásának elfogulatlanságát. Másrészt a tanú kizárólag általánosságban nyilatkozott, egyetlen konkrét dátummal vagy kifizetéssel kapcsolatos nyilatkozatot sem tett a fentiek tekintetében. A tanú vallomása szerint az egyéni vállalkozó a járulékot nem köteles a vállalkozói számláról fizetni, azt megteheti a lakossági számláról is. Az alperes személyes előadásával megerősítetten azonban kiderült, hogy a NAV járulék minden esetben a vállalkozói számláról lett kifizetve. Mindez éppen azt bizonyítja, hogy a vállalkozás működtetéséhez elegendő volt a vállalkozás vagyona, nem szorult rá, hogy a működése érdekében használja a lakossági számlán lévő pénzeket.

[26] Utalt arra, a bankszámlakivonatok beszerzését követően az alperesi képviselő kimutatást csatolt, amelyben valótlannal és félrevezetően azt állította, hogy az a magánszámláról a vállalkozási számlára történő utalásokra és visszautalásokra vonatkozik. Ugyanakkor magából az okiratból kiderül, hogy az kizárólag a vállalkozói számla és az ahhoz kapcsolódó vállalkozói összevont értékpapír- és ügyletszámla közötti forgalmat tartalmazza.

[27] Részletesen elemezte a bankszámlakivonatok adatait. Rámutatott, hogy a (....), (.....) számlavégű számlákról utalás egyáltalán nem történt a vállalkozói számlákra, a (.....) számlavégű bankszámláról pedig az örökhagyó halálát megelőző 5 évben összesen négy alkalommal, mindössze 8.950.000 Ft volt az utalás. E bankszámla forgalom alapján pedig nem lehet arra következtetést levonni, hogy a bankszámlákon elhelyezett pénzösszeg a vállalkozást szolgálta, a vállalkozás gyakorlásához volt szükséges. A bankszámlakivonatokat tehát nem megerősítették, hanem cáfolták az alperes e körben tett állítását.

[28] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében tartalmát tekintve az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Utalt arra, helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a végrendeletet az akarat elv szem előtt tartásával kell értelmezni. Az örökhagyó végrendeletéből egyértelmű, hogy az egyéni vállalkozás, majd az azt követően működő családi gazdaság vagyonáról kívánt rendelkezni a vállalkozási tevékenység gyakorlásához szükséges vagyonnak a törvényes öröklés szabályai alóli kivonásával. Az örökhagyót a végintézkedéskor az a cél vezérelte, hogy az alperes által működtetett vállalkozás likviditását megőrizze, minden, ami a vállalkozási tevékenység gyakorlásához szükséges, az a rendelkezésre álljon. A végrendelet kifejezésre juttatja azt is, hogy a végrendeletének indoka elsősorban az volt, hogy halála után e gazdasági tevékenységet a felperes végezze. A felperes azzal, hogy a családi gazdaságból kilépett, és jogos vagy annak vélt vagyoni igényét több perben is érvényesítette az alperessel mint a családi gazdaság alapítójával szemben, az elhunyt édesanyja végakarataival szembement.

Az ítéltábla döntése és annak indokai

[29] A fellebbezés alaptalan.

[30] A Ptk. 7:10. §-a a végintézkedési szabadság elvét fogalmazza meg. E szerint az örökhagyó halála esetére vagyonáról, vagy annak egy részéről végintézkedéssel szabadon rendelkezhet. A végintézkedéssel ki nem merített hagyatéokra a törvényes öröklésnek van helye (Ptk. 7:30. §). A másodfokú eljárásban abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az alperes nevén nyilvántartott lakossági számlák örökhagyó halálakor egyenlegének hagyaték részét képező összegére a végrendelet vagy a törvényes öröklés rendje szerint történik az öröklés. Ennek eldöntéséhez – ahogyan azt az elsőfokú bíróság helytállóan megállapította – a

végrendelet értelmezése szükséges. A Ptk. 7:24. §-a szerint a végrendeletet kétség esetén az örökhagyó feltehető akaratának megfelelően és úgy kell értelmezni, hogy az örökhagyó akarata lehetőség szerint érvényre jusson. A fenti rendelkezésből következően a végrendeletet az akarat elv szem előtt tartásával, a favor testamenti elvének érvényre juttatásával kell értelmezni úgy, hogy az örökhagyó akarata a lehetőség határai között a legmesszemenően érvényre jusson. A Kúria az 1/2014. számú Polgári jogegységi határozatában a Ptk. eltérő rendelkezése miatt nem tartja irányadónak a PK 82. számú állásfoglalást, de annak a végrendelet értelmezése körében kifejtett szempontjai a Ptk. hatálya alá tartozó végrendeletek értelmezésénél is alkalmazandók. Ennek alapján a végrendelet értelmezésénél az örökhagyó szándékának helyes megállapításához nem csak a végrendelet egyes intézkedéseit, és nem csak a végrendeletben használt egyes kifejezéseket önmagukban véve kell értelmezni, hanem a végrendelet egész tartalmának összefüggéseiben történő feltárása alapján kell a végrendelet valódi akaratát felderíteni. Ha az ilyen módon történő értelmezés a végrendelet szándékát illetően kétséges lenne, a végintézkedés körülményeiből az örökhagyónak a végintézkedésen kívül azt megelőzően vagy azt követően bármilyen alakban tett nyilatkozatából, kijelentéseiből, vagy akár ráutaló magatartásából is lehet következtetni arra, hogy mi volt a valódi akarat.

[31] A peradatokból megállapítható, hogy a család megélhetését a peres felek által működtetett családi gazdaság biztosította. A szülők (alperes és örökhagyó) célja a saját végintézkedéseiből kitűnően a család megélhetését biztosító családi gazdaság működtetésének biztosítása bármelyikük halála bekövetkeztét követően is. Lényeges, hogy a családi gazdaság nem rendelkezik a tagjaitól elkülönült önálló jogalanyisággal, ezért vagyoni elkülönülés sincs a gazdaság és a tagjai között. Ebből következően az alperes lakossági számláján elhelyezett pénzügyi összeg alkalmas arra, hogy adott esetben a vállalkozást szolgálja, működését biztosítja. Ezt tanúvallomásaiban a könyvelést végző (tanú neve) megerősítette. Az örökhagyó ugyan – a rendelkezésre álló adatok alapján – nem volt tagja a családi gazdaságnak, a végintézkedés szabadsága elvéből következően rendelkezhetett a házastársi vagyontöredék jogcímén őt megillető pénzügyi összegről mint a vállalkozás működésének biztosítására alkalmas vagyronról. Itt utal az ítéltábla arra, a bírói gyakorlat tekintetében a pénzt takarékbetétet ingó dolognak tekinti (BH1985. 7.266). Lényeges továbbá, hogy a peradatok alapján az örökhagyó a végintézkedés megtételekor meglévő valamennyi vagyonáról rendelkezett. Az ingatlanaira és a perbeliektől eltérő bankszámlán lévő megtakarításra vonatkozó elkülönített végintézkedés tényéből az a következtetés vonható le – a fentiekben írtakra is figyelemmel –, hogy minden más vagyont olyannak tekintette, mint ami a vállalkozás célját szolgálta. Ezt támasztja alá a felperest terhelő meghagyás is.

[32] Mindezek alapján annak, hogy a lakossági bankszámlán elhelyezett pénzügyi összeg ténylegesen felhasználásra került-e a vállalkozás működtetéséhez, nincs perdöntő jelentősége.

[33] A kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy az örökhagyó alperes nevén nyilvántartott lakossági számla hagyatékhöz tartozó összege a végintézkedés alapján öröklődik.

[34] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – nem fellebbezett részét nem érintve – a Pp. 382. §-a alapján helybenhagyta.

[35] Az alperes a másodfokú eljárásban perköltséget nem számított fel, ezért arról az ítéltáblának a Pp. 81. § (1) bekezdésében írtakra figyelemmel rendelkeznie nem kellett.

[36] Az ítéltábla a fellebbezést Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta.

Dr. Béri András sk.
a tanács elnöke

Zanóczné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra sk.
táblabíró